

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

NOFEMERE 2008

MEPUTSO: 100

NAKO: 2½ DIIRI

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 5.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le le arotšwe ka dikarolo tše THARO, e lego A,B le C.
KAROLO YA A: Ditaodišo
KAROLO YA B: Ditšweletšwa tša tirišano tše telele
KAROLO YA C: Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana
2. Bala dipotšišo ka tlhokomelo gore o se hlhlathe.
3. Araba potšišo e TEE fela karolong ye nngwe le ye nngwe.
4. Thoma potšišo ye nngwe le ye nngwe letlakaleng la yona.
5. Ngwala ka bothakga le mongwalo wa go balega.
6. Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse.
7. Hlokomela morero le sebopego sa sengwalwa se sengwe le se sengwe go ya ka go fapana ga dinyakwa tša sona.
8. Dingwalwa ka moka di ngwalwe ka Sepedi.

KAROLO YA A: DITAODIŠO

POTŠIŠO 1

Kgetha e TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu ao e ka bago a 250 go iša go a 300.

- 1.1 Tšweletša maikutlo le dikgopolo tša gago mabapi le moletlo wa taelano ya baithuti ba Mphato wa Marematlou. [50]

GOBA

- 1.2 Mešomo ye mekaone e fanwa ka segwera/go tsebana. Na o dumelelana le kgopolo ye? [50]

GOBA

- 1.3 Lebedišiša seswantšho se se latelago, gomme o ntšhe maikutlo a gago mabapi le seo go boledišanwago ka sona.

[50]

GOBA

- 1.4 Sekolo ke lefelo la thuto le polokego e sego la bosenyi. [50]

GOBA

- 1.5 Go ima ga baithuti sekolong le tšhomišo ye mpe ya diokobatši ke maikarabelo a sekolo, batswadi le setšhaba. Tšweletša dikgopolo tša gago. [50]

GOBA

- 1.6 Bobotse le fešene. Hlaloša. [50]

PALOMOKA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**POTŠIŠO 2**

Araba potšišo e TEE go tše nne tše di latelago. Botelele bja setšweletšwa sa gago e be mantšu a 120 go iša go a 150 (diteng fela).

- 2.1 Ngwalela malome wa gago **lengwalo** o mo kgopele go go iša sekolong ka ge batswadi ba gago ba sa šome ebile o paletšwe ke go hwetša pasari. [30]

GOBA

- 2.2 O mopresidente wa Lekgotlakemedi la Baithuti sekolong sa geno. Ngwala **pego** yeo o yago go e bala pele ga maloko a a latelago: Lekgotlakemedi la Baithuti; hlogo ya sekolo le lekgotlataolo, morago ga leeto leo le bego le le tšere. [30]

GOBA

- 2.3 Kuranteng ya 'Lehlabile' go kwalakwadišwe sekgoba sa bongwaledi seo o se kganyogago. Ngwala **boitsebišophelo (CV)** gomme o kgopele mošomo wo. [30]

GOBA

- 2.4 Le be le ile go boloka yo mongwe wa baithuti ba sekolo sa lena yo a hlokofetšego kotsing ya sefatanaga. Bjalo ka mogwera o ile wa kgopelwa go bala tša **bophelo bja mohu**. Re ngwalele tšeo o bego o di bala. [30]

PALOMOKA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA**POTŠIŠO 3**

Araba potšišo e TEE go tše tharo tše di latelago. Botelele bja setšweletšwa sa gago e be mantšu a 80 go iša go a 100.

- 3.1 Mogolwago o be a ile go tšwetša dithuto tša gagwe pele go la *Britain*. Go šetše dibeke tše tharo gore a boe gae. Bjalo ka lapa, le ikemišeditše go mo amogela semmušo gomme ba go kgethile go dira ditokišetšo tša letšatši leo. Ngwala ditiragalo tše ka gare ga **pukutšatši** o laetše tše o tlogo go di dira go fihlela letšatši leo.

[20]**GOBA**

- 3.2 Mohlahli le mohlohletši wa bafsa e lego 'Zola 7', o nyaka go etela sekolo sa lena go tla go boledišana le baithuti ka kotsi le tšhomišo ya diokobatši. Bothata ke gore ga a tsebe tsela ya go tla sekolong sa lena. Mo ngwalele **ditšhupetšo** tše o tlogo di latela go tloga felotsoko go fihla sekolong sa lena.

[20]**GOBA**

- 3.3 O mogaši seteišeneng sa Thobela FM. Ngwala kwalakwatšo yeo o memago batheeletši go tla go kopana le wena gammogo le bagaši ba bangwe ge le tla be le gaša thwii! lenaneo la 'Mahlatse a ka', moo batho ba tla ithopelago difoka le go bogela dinaletšana tša mmimo tša go fapana.

[20]**PALOMOKA KAROLO YA C: 20****PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100**